

is, vertrouwen in den geneesheer. Dit kan natuurlijk reeds verkregen zijn min of meer door den roep, die van den geneesheer uitgaat, maar men zou dwaas zijn daarop te bouwen, men moet veeleer pogingen in het werk stellen telkens weer opnieuw dat vertrouwen te winnen. Hier is het met name de christelijke geneesheer, die vaak vertrouwen krijgt, waar een ander tevergeefs pogingen daarvoor doet. Meermalen gebeurt het toch, dat men van de patiënten hoort, dat zij juist bij een christelijken geneesheer gekomen zijn, omdat zij gevoelen met hem banden te hebben, die zij bij anderen missen. Gaat het anderen zooals mij, dan gevoelt men na zulk een uitspraak steeds een bijzondere mate van verantwoordelijkheid en stemt het eer tot bijzondere nederigheid en dringt het tot gebed, dan dat men daarop trotsch zou zijn. Maar heeft men dit op deze wijze aangehoord, dan mag men dit zeker als belangrijk hulpmiddel dankbaar aanvaarden. Men moet toch immers, wil men later met succes therapeutisch kunnen werkzaam zijn, beginnen met een zeer nauwkeurige kennis van de verschillende gebeurtenissen, die vooraf zijn gegaan en men stoot daarbij meermalen op intieme voorvallen. Telkens gebeurt het toch, dat men een patiënt hoort vertellen, dat hij nog nooit deze mededeeling aan iemand gedaan heeft, een mededeeling, die soms de sleutel kan zijn voor de kennis van gewichtige momenten. Laten we toch niet vergeten, dat het blootleggen van zijn innerlijk ik een zaak is zoo delicaat, dat men er, als gezond mensch over sprekend, een soort afkeer voor gevoelt. In dit opzicht zijn de Protestanten er minder aan toe dan de Roomschen. Deze zijn in hun biecht reeds van hun jeugd af gewoon geweest intieme zielsuitingen te openbaren aan den biechtvader en met recht is er door Janet op gewezen, dat dit van beteekenis moet geacht worden ook voor de functioneele zenuwaandoeningen. Wij hebben als geloovige Protestanten geleerd bij moeite en kommer ons tot onzen God te wenden en ons hart uit te storten in het gebed. Wij kennen geen biechtvader tusschen ons en onzen Vader.

Maar ik herhaal het, dit maakt de taak bij Protestanten niet gemakkelijker. En toch is het dringend noodig. De medicus moet een aaneengeschalkt verhaal ontvangen van de verschillende gebeurtenissen en niets mag verzwegen worden. Tevens zal hij om het vertrouwen te versterken, nu en dan vragen er